

NÁZEV VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

DĚJEPIS

CHARAKTERISTIKA:

Vyučovací předmět DĚJEPIS je zařazen samostatně v 6. - 9. ročníku v hodinové dotaci 2 h týdně.

Svým pojetím navazuje na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni, zejména na tematické okruhy „Lidé a čas“, „Lidé kolem nás“ a „Místo, kde žijeme,“ a rovněž na výstupy ostatních vzdělávacích oblastí. Využívá dále vazeb na další vzdělávací oblasti a obory na 2. stupni. Žák je veden k přemýšlení o současnosti, prostřednictvím poznání minulosti. Hledá historické analogie, opakování chyb a také poučení z historie. Je veden k poznání, že dobrá znalost historie zabraňuje různým záměrným manipulacím, které jsou v současnosti tak časté. Důraz je kladen na rozvoj historického vědomí. Výuka není jen o zprostředkovávání zajímavých příběhů, které jsou její však nezbytnou součástí, ale o aktivním poznávání dějin a jejich rozmanitosti. Žák poznává, že dějiny nemají jenom státy, ale i města a dokonce i věci. Regionálním dějinám je věnována zvláštní péče.

Žák je veden k samostatné práci, k práci ve skupině. Učí se samostatně vyhledávat, interpretovat, srovnávat, analyzovat, kriticky hodnotit a zpracovávat informace z různých zdrojů, zároveň se učí utvářet si vlastní názor, obhajovat a korigovat ho v diskusi.

Cílem hodnocení a sebehodnocení žáka je motivace k dalšímu rozvíjení klíčových kompetencí. Hodnotí se zejména schopnost vyjádřit svůj názor a v diskuzi ho dokázat uhájit, či přiznat jeho nesprávnost.

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	6.

Výstupy žáka Základní školy, Jičín, Husova 170	Učivo – obsah	Průřezová témata	Poznámky (mezipředmětové vztahy, projekty, ...)
<ul style="list-style-type: none"> • Chápe význam dějin pro jedince i současnou společnost, dokáže uvést konkrétní příklady důležitosti a potřeby historických znalostí a dovedností • Orientuje se v historickém čase a prostoru – chápe historickou periodizaci (umí pracovat s časovou přímkou a historickou mapou, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu) • Umí uvést příklady zdrojů informací o minulosti a rozlišit informační hodnotu různých typů historických pramenů a historické literatury, samostatně vyhledává informace • Podle metodických pokynů umí pracovat s různými typy textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlí o nich a tvořivě je využívá • Zná hlavní poslání archivů, muzeí, knihoven, úkol archeologie 	<ul style="list-style-type: none"> • Lidé, jejich přítomnost a minulost • Historický čas a prostor • Historické prameny • Instituce, které se zabývají shromažďováním historických pramenů • Archeologie 	OSV	<p>Učebnice, mapy, prezentace, návštěvy muzeí a galerií.</p> <p>ČJ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Jmenuje hlavní teorie o vzniku a vývoji člověka • Charakterizuje způsob života lidí v pravěku • Chápe nezbytnost vzájemné lidské soudržnosti; uvede příklady solidarity ze svého okolí; objasní důležitost spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů • Chápe podmínky a důsledky přechodu k zemědělství, objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost; chápe základní ekologické souvislosti • Uvede nejvýznamnější pravěké archeologické památky na našem území a v Evropě 	<p>Pravěk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doba kamenná – způsob života lidí v době kamenné, neolitická revoluce (počátky zemědělství a řemesel), počátky umění • Doba bronzová – první kovy, zpracování kovů, rozvoj řemesel a obchodu 		Z

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	6.

	<ul style="list-style-type: none"> Doba železná – zdokonalení řemesel, nové kovy, keltská kultura Střední Evropa a naše území v pravěku 		
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem (vývojem) prvních velkých zemědělských civilizací Chápe podstatu společenského uspořádání ve státě, porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie Charakterizuje kulturní přínos starověkých civilizací pro evropskou kulturu (počátky písma, věd, první zákony, umění, počátky křesťanství a jeho souvislost s judaismem), uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci a nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví; projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům Chápe příčiny rozdílné úrovně vývoje společnosti na našem území ve srovnání s antickou civilizací, uvede nejvýznamnější památky tohoto období na našem území Popíše podstatné změny v Evropě jako důsledek stěhování národů Objasní pojem vandalismus a jeho původ Chápe rozdíly v byzantsko-slovanské, západoevropské a islámské kultuře 	<p>Starověk:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz (Mezopotámie, Egypt, Chetité, Dálný východ) Antické Řecko Antický Řím Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím 	VMEGS	Z

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
CLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	7.

Výstupy žáka Základní školy, Jičín, Husova 170	Učivo – obsah	Průřezová témata	Poznámky (mezipředmětové vztahy, projekty, ...)
<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí význam vzniku některých státních útvarů v Evropě, postavení panovníka a ostatních společenských vrstev, popíše životní styl raného středověku • Objasní vnitřní vývoj Velkomoravské říše a českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • Vymezí úlohu církve a víry v životě středověkého člověka, popíše vztah mezi mocí světskou a církevní a chápe příčiny jejich vzájemných konfliktů, charakterizuje vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám • Rozpozná základní prvky románské kultury a jmenuje nejvýznamnější románské památky v Čechách a na Moravě, vnímá umění jako bohatství své země 	<p>Stěhování národů Utváření států ve V a Z Evropě Byzantská říše Islám</p> <p>Franská říše, Sámova říše, Velká Morava, počátky českého státu, Kyjevská Rus, vznik států v Evropě Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy Český stát v raném středověku</p> <p>Románská kultura a životní styl raného středověku</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Chápe úlohu kolonizace a vzniku měst pro středověkou společnost • Charakterizuje okolnosti vzniku parlamentu a generálních stavů, porovná jejich funkci se současnými zastupitelskými orgány • Objasní význam českého státu jako důležitého činitele v době vrcholného středověku • Jmenuje základní prvky gotické kultury a nejvýznamnější české a evropské památky tohoto 	<p>Vrcholný středověk Rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam Soupeření Anglie a Francie (stoletá války) Český stát pod vládou přemyslovských králů (společnost, kultura, hospodářství, osobnosti)</p>		<p>Učebnice, mapy, prezentace, návštěvy muzeí a galerií.</p> <p>ČJ</p>

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
CLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	7.

<p>období</p> <ul style="list-style-type: none"> Vymezí příčiny, průběh a důsledky české reformace. Chápe význam husitství pro vývoj české společnosti 	<p>Český stát a střední Evropě za vlády Lucemburků Gotická kultura (životní styl středověké společnosti, umění) Husitská reformace a revoluce, jejich důsledky</p>		
<ul style="list-style-type: none"> Srovnává změny ve vnitřní situaci, náboženských poměrech a mezinárodním postavení českého státu v kontextu s celoevropskou hospodářskou, politickou a kulturní situací Charakterizuje vývoj ve východní Evropě v tomto období a porovná jej s vývojem v ostatních částech Evropy Popíše a demonstruje příčiny, význam objevných plaveb a důsledky pronikání Evropanů do nových oblastí Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní odlišnosti i odlišné názory, zájmy, myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k minoritám Rozpoznává netolerantní projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj k projevům lidské nesnášenlivosti Dokáže vysvětlit, jak změny v myšlení lidí a ekonomice ovlivnily výsady katolické církve Vysvětlí reformátorské myšlenky, včetně reakce církev na tyto požadavky Jmenuje nejvýznamnější představitele evropské 	<p>Počátky českého stavovského státu v době poděbradské Jagellonci na českém a uherském trůně</p> <p>Východní Evropa ve vrcholném a pozdním středověku Společnost, hospodářství a kultura pozdního středověku</p> <p>Objevné plavby a jejich důsledky, počátky dobývání světa Změny v hospodaření v 16. století Reformační hnutí v Evropě</p>	OSV	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	7.

<p>reformace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chápe postavení českých zemí v habsburské monarchii a v evropských podmínkách • Objasní nábožensko rozdělení Evropy na katolickou a reformační část. • Vysvětlí příčiny znovuoobjevení antického ideálu člověka. Poznává základní prvky renesanční kultury, jmenuje nejznámější české a evropské památky a představitele tohoto období. • Objasní příčiny a důsledky náboženské nesnášenlivosti v době třicetileté války, na příkladech demonstruje důsledky války pro evropské obyvatelstvo. 	<p>Evropské velmoci v 15. – 18. století. Český stát v habsburské monarchii. Renesanční kultura, humanismu a životní styl raného novověku.</p> <p>Český stát v době předbělohorské. Třicetiletá válka.</p>		
---	---	--	--

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	8.

Výstupy žáka Základní školy, Jičín, Husova 170	Učivo – obsah	Průřezová témata	Poznámky (mezipředmětové vztahy, projekty, ...)
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná základní prvky barokní kultury a jmenuje významné české a evropské památky a představitele tohoto období. Chápe souvislost mezi ekonomickými, sociálními, politickými a kulturními změnami ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti Chápe pojem osvícenství, průmyslová revoluce, jmenuje významné panovníky a představitele tohoto období 	<p>Barokní kultura a životní styl tohoto období</p> <p>Anglická revoluce Francouzský absolutismus Rozvoj vědy a změny ve společnosti na konci 17. a v 18. století, předpoklady přechodu k průmyslové revoluci Habsburská monarchie v zápasech o postavení velmoci (zachování habsburského dědictví, české země po třicetileté válce) Osvícenské reformy, kultura a společnost</p>	<p>VMEGS EV</p>	<p>Učebnice, mapy, prezentace, návštěvy muzeí a galerií.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Na příkladech demonstruje rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi Vymezí význam kolonií Rozpozná a na konkrétních příkladech doloží projevy porušování lidských práv Odhaluje kořeny, průběh a důsledky boje za nezávislost severoamerických osad; jmenuje první významné představitele USA Objasní souvislost mezi událostmi francouzské 	<p>Koloniální panství evropských zemí, koloniální velmoci a konflikty mezi nimi Vznik USA Velká francouzská revoluce, napoleonské období Evropa po napoleonských válkách</p>	<p>OSV VDO</p>	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
CLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	8.

<p>revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé; objasní vliv těchto událostí na vývoj v našich zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje republiku jako moderní formu státu, chápe principy demokracie; rozpoznává názory a postoje odporující základním principům demokratického soužití Chápe pojmy svoboda, občanská práva, práva člověka, národ; porovnává obdobné či odlišné jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku, hledá paralely mezi minulými a současnými událostmi 			
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí touhu národů po samostatnosti, nutnosti vlastního jazyka pro zvýšení národního sebevědomí, porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů Vysvětlí rozdíl mezi národním hnutím a nacionalismem Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám Rozpoznává netolerantní projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Chápe vliv nerovnoměrného vývoje států na jejich vzájemné vztahy Chápe vliv rozvoje průmyslu na změny ve společnosti, na modernizaci společnosti Charakterizuje významné sociální skupiny, na vybraných příkladech demonstruje základní politické 	<p>Národní hnutí velkých a malých národů České národní obrození Revoluční rok 1848 v Evropě a habsburské monarchii, revoluce jako jeden ze způsobů řešení politických, sociálních a národnostních problémů Politické směry (socialismus, demokratismus, konzervativismus, liberalismus), ústava, politické strany, občanská práva Občanská válka v USA</p>	VMEGS EV	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník 8.
CLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	

proudy			
<ul style="list-style-type: none"> Objasní procesy sjednocování v Itálii a v Německu, jmenuje významné představitele těchto událostí Charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. polovině 19. století, základní rysy české politiky, jmenuje nejvýznamnější osobnosti tohoto období 	Sjednocení Itálie, sjednocení Německa Situace v habsburské monarchii – bachovský absolutismus, ústavní režim, vznik Rakouska-Uherska Kultura druhé poloviny 19. století a její různorodost		
<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje vývoj v českých zemích a ve světě v předvečer 1. světové války 	České země a svět v poslední třetině 19. století	EV	
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí příčiny vzniku 1. světové války Rozpozná nedostatečnost představivosti a umu velení na západní frontě Demonstruje zneužití techniky v první světové válce Analyzuje a porovnává roli USA a Ruska v první světové válce objasní získání moci komunisty v Rusku Objasní výsledek 1. světové války Vysvětlí nedostatky Versaillského mírového systému Hodnotí roli Čsl. legií, pátrá po legionářích ve svém okolí, posuzuje boj Čechoslováků na obou stranách fronty 	Světové mocnosti před první světovou válkou Vypuknutí první světové války, její průběh, vliv na společnost Ruské revoluce Versaillský mírový systém a jeho dopad na Evropu a zvláště na německou společnost Evropa do roku 1933 Čsl.legie	MKV EV	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	9.

Výstupy žáka Základní školy, Jičín, Husova 170	Učivo – obsah	Průřezová témata	Poznámky (mezipředmětové vztahy, projekty, ...)
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětluje vznik Československa Hodnotí postavení Československa a vztahy se sousedy Charakterizuje meziválečné Československo a nachází společné znaky se současnou ČR Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	Vznik první republiky Základní údaje o první republice Vztahy se Slovenskem	MKV EV	Z
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná silné a slabé stránky demokratických systémů nachází souvislosti mezi špatnou hospodářskou situací a posilováním nedemokratických tendencí 	Světová hospodářská krize a její řešení	EV	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy „policejní stát“, „kontrola myšlení“, „nesvoboda“, porovnává totalitní systémy a nachází společné znaky objasní získání moci nacisty v Německu nachází rozdíly mezi totalitou a demokracií, analyzuje, hodnotí a posuzuje demokracii dokáže posoudit a uvědomit si hrůzu záměrné likvidace lidí – politickými procesy či vraždami nachází diktatury na mapě současného světa 	Totalita Život v evropských totalitách nejen ve 30. letech Stalinovy čistky	VDO MKV MV	
<ul style="list-style-type: none"> posuzuje zneužívání demokracie SdP vysvětlí pojem „pátá kolona“ vysvětluje pojem appeasement vysvětluje pojem Mnichov hodnotí chování spojenců, pátrá po jejich motivech charakterizuje druhou republiku 	Československo v ohrožení Mnichovská dohoda 2. republika		
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává nacistické důvody pro válku umí popsat hlavní tažení války 	vypuknutí 2. světové války průběh války		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
CLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	9.

<ul style="list-style-type: none"> na příkladech demonstuje zneužití techniky ve druhé světové válce uvědomuje si význam a odvahu protiněmeckého odboje 	Odboj v Protektorátu		Z
<ul style="list-style-type: none"> rozumí a vysvětluje nacistické třídění lidí vysvětluje pojem „šoa“ a „holocaust“ zná největší koncentrační tábory dokáže posoudit a uvědomit si hrůzu záměrné likvidace židů posuzuje důležitost listiny lidských práv 	Holocaust	MKV	
<ul style="list-style-type: none"> objasní výsledek 2. světové války a dává ho do souvislosti se vznikem bipolárního světa srovnává přístup vítězných mocností k poraženým po první a druhé světové válce hledá důvody vzniku euroatlantické spolupráce hodnotí roli USA v obnově západní Evropy uvede příklady střetávání obou bloků 	Konec druhé světové války Marshallův plán Studená válka	VMEGS	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětluje pojem „Benešovy dekrety“ hodnotí průběh a důvody vyhnání sudetských Němců vysvětluje postup komunistů při získávání moci v ČSR hodnotí závislost komunistů na SSSR a hodnotí věrohodnost současného komunistické politiky uvádí příklady obětí politických procesů a pracovních táborů, objasňuje mechanismus politického procesu vysvětluje pojmy „Pražské jaro“, „Normalizace“, „Charta 77“, „Sametová revoluce“ zamýšlí se nad životem v ČSSR, hledá poznatky i ve své rodině shrnuje své poznatky a porovnává situaci minulou a současnou 	Obnova Československa Komunistický převrat v únoru 1945 50. léta Rok 1968 Normalizace Charta 77 Sametová revoluce Problémy světa na sklonku 20. a počátku 21. st.	OSV VDO VMEGS MV	
<ul style="list-style-type: none"> rozumí dělení světa na chudý Jih a bohatý Sever a 	Chudoba ve světě a její		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	9.

vysvětluje důvody vzniku tohoto dělení • uvědomuje si důležitost nerostných surovin a jejich vliv na světové dění • diskutuje nad konflikty a problémy současnosti • charakterizuje postavení současné ČR v Evropě a světě	kořeny. Ropa a současné konflikty ČR a její spojenci		
---	---	--	--